تحلیل

قیمت نفت نزدیک به ۱۰۰ دلار معامله شد

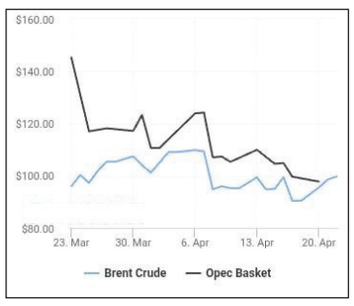

قیمت نفت در پی ارزیابی معامله‌گران از چشم‌انداز مذاکرات امریکا و ایران برای پایان جنگ، نزدیک به ۱۰۰ دلار برای هر بشکه داد و ستد شد. به گزارش ایلنا از خبرگزاری رویترز، قیمت نفت روز چهارشنبه (دوم اردیبهشت) پس از افزایش حدود یک دلاری طی ساعت‌های اولیه معامله در بازارهای آسیایی تا حد زیادی ثابت بود و سرمایه‌گذاران در حال ارزیابی چشم‌انداز مذاکرات واشنگتن و تهران پس از تمدید آتش‌بس یک‌طرفه از سوی امریکا هستند. قیمت نفت خام شاخص برنت دریای شمال تا ساعت ۴ و ۳۸ دقیقه به‌وقت گرینویچ پس از ثبت رقم ۹۹ دلار و ۳۸ سنت در ساعات اولیه معامله‌های امروز، با ۳ سنت یا ۰.۰۲ درصد افزایش به ۹۸ دلار و ۵۱ سنت برای هر بشکه رسید. نفت خام شاخص دابلیو تی آی امریکا پس از رسیدن به ۹۰ دلار و ۷۱ سنت در آغاز معامله‌های امروز، با ۱۳ سنت یا ۰.۱۴ درصد افت، ۸۹ دلار و ۵۳ سنت به ازای هر بشکه دادوستد شد. هر دو شاخص در معامله‌های روز سه‌شنبه (یکم اردیبهشت) حدود ۳ درصد افزایش یافتند. دونالد ترامپ، رییس جمهوری امریکا، ساعاتی پیش از انقضای آتش‌بس در جنگ ایالات متحده و رژیم صهیونیستی علیه ایران، مدعی شد آتش‌بس را برای ادامه مذاکرات به‌منظور پایان دادن به جنگ به‌طور نامحدود تمدید می‌کند. هیروبیو کیکوکاوا، استراتژیست ارشد در موسسه نیسان سکیوریتیز اینوستمنت، یکی از واحدهای شرکت نیسان سکیوریتیز، در این باره گفت: با توجه به مشخص نبودن نتیجه مذاکرات و ادامه اختلال در تردد از تنگه هرمز بازار نفت جهت مشخصی ندارد، اما احتمال دارد باز سرگیری در گیری نظامی قیمت‌ها نزدیک به سطح کنونی باقی بماند. ترامپ مدعی شد نیروی دریایی امریکا به اصطلاح محاصره بنادر و سواحل ایران را حفظ می‌کند، در حالی که تهران این اقدام را نقض آتش‌بس و اقدام جنگی می‌داند، مقام‌های ایرانی هنوز درباره تمدید آتش‌بس یک‌طرفه اظهار نظری نکرده‌اند. در اروپا، ولودیمیر زلنسکی، رییس جمهوری اوکراین، اعلام کرده است که خط لوله نفت دروژبا که نفت روسیه را به قاره سبز انتقال می‌دهد، آماده از سرگیری فعالیت است. با این حال، سه منبع صنعتی گفتند: روسیه قرار است از یکم ماه مه صادرات نفت از قزاقستان به آلمان با خط لوله دروژبا را متوقف کند. اداره اطلاعات انرژی امریکا امروز داده‌های مربوط به ذخیره‌سازی‌های نفت خام و فرآورده‌های نفتی ایالات متحده را منتشر خواهد کرد. منابع بازار با استناد به آمار موسسه نفت امریکا در روز سه‌شنبه گفتند: حجم ذخیره‌سازی‌های نفت خام ایالات متحده پس از سه هفته افزایش، هفته گذشته با ۴ میلیون و ۵۰۰ هزار بشکه افت روبرو بوده و ذخیره‌سازی‌های بنزین و فرآورده‌های تقطیری هم روندی کاهشی داشته است. تحلیلگران کاهش یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه‌ای ذخیره‌سازی‌های نفت خام امریکا برای هفته منتهی به ۱۷ آوریل (۲۸ فروردین) پیش‌بینی کرده‌اند.

خبر کوتاه

برنامه تعمیرات ۸۵ هزار مگاوات از نیروگاه‌های حرارتی پایان یافت

مدیرکل برنامه‌ریزی و بهره‌برداری تولید شرکت برق حرارتی گفت: حدود ۸۵ هزار مگاوات از برنامه تعمیرات و بهینه‌سازی نیروگاه‌های حرارتی به پایان رسیده است. به گزارش خبرگزاری مهر به نقل از وزارت نیرو، محمدجواد فروغی مدیرکل برنامه‌ریزی و بهره‌برداری تولید شرکت برق حرارتی با اشاره به اینکه حدود ۸۵ هزار مگاوات از برنامه تعمیرات و بهینه‌سازی نیروگاه‌های حرارتی به پایان رسیده است، گفت: در مدت زمان جنگ رمضان بیش از ۲۵ میلیارد کیلووات ساعت برق در این واحدها تولید شده است. فروغی افزود: برای افزایش پایداری و تولید برق مطمئن نیروگاه‌ها در پیک تابستان امسال بالغ بر ۱۰۴ هزار مگاوات برنامه تعمیرات و آماده‌سازی نیروگاه‌های حرارتی در دستور کار قرار گرفته است. وی با تاکید بر اینکه تاکنون ۸۵ هزار مگاوات از فعالیت‌های پیش‌بینی شده در این بخش به اتمام رسیده است، ادامه داد: براساس برنامه‌ریزی صورت گرفته مقرر شده است تعمیرات واحدهای باقی‌مانده تا قبل از خردادماه به پایان برسد تا نیروگاه‌های حرارتی کشور با حداکثر آمادگی مهیای تولید برق پایدار در پیک تابستان امسال باشند. وی با اشاره به تلاش شبانه‌روزی کارکنان صنعت نیروگاهی برای تامین برق مورد نیاز مشترکان در دوران جنگ رمضان، گفت: در زمان جنگ تحمیلی سوم با وجود تهدیدات مکرر دشمنان برای بمباران تاسیسات صنعت برق کشورمان، همکاران این عرصه بی‌وقفه غیرتمندانه در حال اجرای طرح‌های توسعه، فعالیت‌های تعمیراتی و جریان تولید برق پایدار در نیروگاه‌ها بودند. فروغی با بیان اینکه بخش اعظم برق مورد نیاز کشور توسط نیروگاه‌های حرارتی تولید می‌شود، تاکید کرد: با توجه به اهمیت فراوان فعالیت بی‌وقفه این واحدها، در دوران جنگ رمضان بیش از ۲۵ میلیارد کیلووات ساعت برق در این نیروگاه‌ها تولید و حدود ۱۵ هزار مگاوات برنامه تعمیرات و بهینه‌سازی نیروگاه‌های حرارتی انجام شده بود.

سناریوهای بازار انرژی جهان با بسته ماندن تنگه هرمز به روایت اکونومیست

«وخیم» تا «فاجعه‌بار»

اکونومیست طی گزارشی هشدار داد تنگه هرمز باز نشود، کل سیستم سوخت‌رسانی جهان از کار می‌افتد.

به گزارش تسنیم، اکونومیست در تازه‌ترین یادداشت خود به این موضوع اشاره می‌کند که بازارهای جهانی انرژی در شرایط بی‌سابقه‌ای قرار گرفته‌اند و دامنه سناریوهای ممکن از «وخیم» تا «فاجعه‌بار» کشیده شده است.

بیش از پنجاه روز پس از آغاز جنگ میان ایران و امریکا، اثرات مستقیم این تنش‌ها بر قیمت نفت، ذخایر جهانی و فعالیت‌های پالایشگاهی در آسیا و اروپا آشکار شده است، به‌طوری که تحلیلگران هشدار می‌دهند جهان ممکن است به لبه پرتگاه انرژی نزدیک شود.

معامله‌گران قراردادهای آتی نفت معمولاً نسبت به اخبار منفی مقاوم هستند، اما تحولات اخیر نشان داده است که کوچک‌ترین تغییر در وضعیت سیاسی می‌تواند به نوسانات شدید قیمت‌ها منجر شود. در تاریخ ۱۷ آوریل، پس از اعلام وزیر خارجه ایران مبنی بر اینکه تنگه هرمز «کاملاً باز» است، قیمت نفت برنت حدود ۱۰ درصد کاهش یافت و به ۹۰ دلار در هر بشکه رسید. اما تنها چند ساعت بعد، حمله ایران به یک نفتکش هندی باعث شد شاخص جهانی نفت تنها ۵ درصد افزایش یابد. این نوسانات نشان می‌دهد حتی اخبار مثبت موقت نیز توان تعدیل بازار را ندارد و فشارها همچنان پابرجاست.

پنجاه روز پس از آغاز جنگ، جهان حدود ۵۵۰ میلیون بشکه نفت خام خلیج فارس را از دست داده است، رقمی نزدیک به ۲ درصد تولید کل جهان در سال گذشته. بسته شدن تنگه هرمز، مسیر حیاتی عبور نفت، باعث محرومیت حدود ۷ میلیون تن گاز طبیعی مایع در هر ماه شده که معادل ۲ درصد عرضه سالانه این سوخت است. با این حال، در کشورهای غربی که بزرگ‌ترین بازارهای آتی را در اختیار دارند، فشار هنوز محدود به نظر می‌رسد؛ بنزین کمی گران‌تر شده اما خانوارها و صنایع همچنان توان مصرف دارند و ذخایر سوخت در سطح پیش از جنگ مانده است.

اما این آرامش نسبی فریبنده است. تا ۲۰ آوریل، آخرین نفتکش‌هایی که پیش از شروع جنگ از هرمز عبور کرده بودند، به مقصدهای خود در مالزی و کالیفرنیا رسیده‌اند، به این معنی که دیگر حاشیه امنی برای مقابله با شوک عرضه وجود ندارد. با آغاز فصل سفرهای تعطیلاتی و افزایش تقاضای سوخت، فشار بر بازار جهانی شدت یافته است.

سه عامل اصلی بازار جهانی انرژی را در آستانه بحران قرار داده‌اند. **نخست**، محموله‌های نفتی آماده خرید، به سرعت در حال کاهش هستند. **دوم**، پالایشگاه‌ها به دلیل کمبود مواد اولیه و افزایش قیمت نفت خام، تولید سوخت را کاهش داده‌اند. **سوم**، تقاضای مصنوعی بالا، به ویژه در اروپا، همچنان فشار بر بازار را حفظ کرده است. برای بازگشت بازار به تعادل، یک عقب‌نشینی جدی در بخش تولید یا مصرف ضروری است.

در بخش تجارت، حجم بالای نفت در حال حرکت روی آب پیش از آغاز جنگ توانسته بود تا حدی بازار را آرام کند. اما با رسیدن آخرین محموله‌ها، این ذخایر شناور به پایان رسیده‌اند. نفت ایران و روسیه که پیش‌تر در دریا معطل مانده و پس از کاهش تحریم‌ها فروخته شدند، اکنون تقریباً تمام شده‌اند. حجم نفت روی آب با سرعتی بی‌سابقه کاهش یافته و برای سوخت‌هواپیما و بنزین، این حجم حتی بسیار پایین‌تر از میانگین تاریخی است و به مرز حداقل لازم برای تجارت دریایی رسیده است.

آسیا بیش از سایر مناطق تحت فشار است، چرا که چهار پنجم صادرات خلیج فارس به این منطقه می‌رفت. موجودی تجاری در کشورهای آسیایی در حال کاهش است؛ کره جنوبی قرار است سرعت برداشت از ذخایر راهبردی خود را کاهش دهد و ذخایر ژاپن در ماه مه به پایان خواهد رسید. طبق برآورد شرکت کی‌روس، موجودی نفت خام آسیا به‌جز چین طی یک ماه حدود ۶۷ میلیون بشکه، یعنی ۱۱ درصد، کاهش یافته است.

کاهش مواد اولیه پالایشگاه‌ها در آسیا را مجبور کرده بیش از ۳ میلیون بشکه در روز از ظرفیت فرآورش خود کم کنند که معادل ۱۰ درصد کل ظرفیت آنهاست. پیش‌بینی می‌شود این کاهش در ماه مه به ۵ میلیون بشکه در روز برسد و در صورت ادامه بسته بودن هرمز، در ژوئیه به ۱۰ میلیون بشکه در روز افزایش یابد. چین، با ۱.۳ میلیارد بشکه ذخیره، می‌تواند تا حدی کمبود را جبران کند اما صادرات فرآورده‌های پالایش‌شده خود را متوقف کرده و تا زمان برقراری آتش‌بس پایدار، امکان آزادسازی ذخایر محدود است.

اروپا تا اینجا توانسته از سقوط تقاضای جدی جلوگیری کند. دولت‌ها تلاش دارند قدرت خرید مردم را حفظ کنند و از پول مالیات‌دهندگان یا کاهش مالیات سوخت برای حمایت از مصرف‌کنندگان استفاده کرده‌اند. با این حال، پالایشگاه‌های اروپایی مجبورند نفت خام را بسیار گران‌تر از قیمت‌های آتی برنت خریداری کنند. فاصله بین قیمت نقدی و برنت آتی به‌شدت باز شده و نشانه کمبود فوری سوخت است. این ناهماهنگی، سود پالایشگاه‌ها را کاهش داده و آنها را ناچار به کاهش تولید کرده است.

قیمت سوخت‌های پالایش‌شده همین حالا هم به‌شدت افزایش یافته است. در بازار نقدی آسیا، بنزین به نزدیکی ۱۲۰ دلار در هر بشکه، گازوییل به ۱۷۵ دلار و سوخت جت به ۲۰۰ دلار رسیده است؛ پیش از جنگ این قیمت‌ها به ترتیب ۸۰، ۹۳ و ۹۴ دلار بود. دولت‌ها در هفت کشور کار از خانه اجباری کرده و در پنج کشور دیگر جیره‌بندی سوخت خود را آغاز شده است. کسب‌وکارها، از معدن‌کاران کوچک تا صنایع شیلات و پلاستیک، به دلیل کمبود سوخت مجبور شده‌اند فعالیت‌های خود را کاهش دهند.

در امریکا، با شروع فصل سفرهای جاده‌ای تابستانی، فشار بر تقاضا افزایش خواهد یافت. رقابت برای گاز طبیعی مایع نیز تشدید شده است، زیرا کمبود سوخت با صرفه‌جویی مصرف‌کنندگان آسیایی و روی آوردن به زغال‌سنگ جبران شده است. با آغاز پر کردن ذخایر گاز اروپا برای زمستان، بازار انرژی بیش از پیش فشرده خواهد شد.

در سایه این بحران، برخی فعالان بزرگ بازار انرژی از فرصت نوسان‌گیری استفاده کرده‌اند. یک کیف پول تازه وارد، مبلغ ۱۰ میلیون دلار USDC به پلتفرم HyperLiquid واریز کرده و پوزیشن شورت ۶۳ هزار واحدی روی نفت برنت با اهرم ۲۰ برابر باز کرده است. کیف پول دیگری، مرتبط با همان نهنگ، پوزیشن‌های شورت با اهرم ۲۰ روی نفت برنت به ارزش ۲۲.۵ میلیون دلار و نفت WTI به ارزش ۱۸.۱۹ میلیون دلار دارد. این نمونه‌ها نشان می‌دهد که نوسان‌گیری و سودجویی از اخبار و اظهارات سیاسی، مستقیماً بر بازارهای جهانی نفت و سوخت اثر می‌گذارد و بی‌ثباتی قیمت‌ها را تشدید می‌کند. حتی اگر تنگه هرمز بلافاصله باز شود، بازگرداندن تولید نفت خلیج فارس، حمل‌ونقل دریایی و فعالیت پالایشگاه‌ها به حالت کامل، ماه‌ها طول خواهد کشید. از دست رفتن تجمعی ۱.۵ میلیارد بشکه نفت، معادل ۵ درصد تولید سالانه جهان، تقریباً اجتناب‌ناپذیر شده است. اگر بسته شدن هرمز ادامه یابد، این رقم به راحتی دو برابر خواهد شد. آخرین بار که تقاضای نفت در مدت کوتاهی ۱۰ درصد سقوط کرد، دوران قرنطینه‌های کووید-۱۹ بود که تولید ناخالص داخلی جهان را بیش از ۳ درصد کاهش داد.

اکنون زمان برای جلوگیری از تکرار چنین سقوطی به سرعت رو به پایان است و تحلیلگران هشدار می‌دهند که جهان با یک بحران انرژی گسترده و اثرات اقتصادی جدی روبرو است. محدودیت عرضه، کاهش ظرفیت پالایش، فشار بر ذخایر و نوسانات قیمت‌ها همگی نشان می‌دهد که اقدامات فوری و هماهنگی بین‌المللی برای بازگشت ثبات به بازار جهانی انرژی ضروری است.

تنگه هرمز روزانه نزدیک به یک پنجم نفت جهان را جابه‌جا می‌کند و بررسی‌ها نشان می‌دهد که هیچ خطوط لوله‌ای هرگز نمی‌تواند جایگزین این مسیر شود. به گزارش مهر، تنگه هرمز یکی از مهم‌ترین گذرگاه‌های انرژی در جهان به شمار می‌رود مسیری باریک میان ایران و عمان که خلیج فارس را به دریای عمان و سپس به اقیانوس هند متصل می‌کند. این آبراه تنها چند ده کیلومتر عرض دارد اما نقش آن در اقتصاد جهانی بسیار فراتر از ابعاد جغرافیایی آن است زیرا بخش بزرگی از نفت صادراتی خاورمیانه از همین مسیر عبور می‌کند.

برآوردهای نهادهای بین‌المللی انرژی نشان می‌دهد که روزانه حدود هفده تا بیست میلیون بشکه نفت و فرآورده‌های نفتی از این تنگه عبور می‌کند این رقم معادل حدود یک پنجم مصرف روزانه نفت در جهان است علاوه بر نفت بخش قابل توجهی از تجارت گاز طبیعی مایع نیز از همین مسیر انجام می‌شود به‌ویژه صادرات ال‌ان‌جی قطر که یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان گاز مایع در جهان است. کشورهای اصلی صادرکننده نفت در خلیج فارس از جمله عربستان سعودی عراق امارات کویت و ایران بخش عمده صادرات خود را از طریق پایانه‌های نفتی در این منطقه انجام می‌دهند نفتکش‌ها پس از بارگیری در بنادر این کشورها برای رسیدن به بازارهای آسیایی و اروپایی و حتی امریکایی ناچارند از تنگه هرمز عبور کنند به همین دلیل این مسیر نه تنها برای کشورهای تولیدکننده بلکه برای مصرف‌کنندگان بزرگ انرژی در جهان نیز اهمیت حیاتی دارد.

هرگونه اختلال در این گذرگاه می‌تواند تاثیر فوری بر بازار جهانی نفت داشته باشد زیرا کاهش عرضه نفت در چنین مقیاسی می‌تواند به سرعت موجب افزایش قیمت‌ها و ایجاد نگرانی در بازارهای مالی و انرژی شود به همین دلیل امنیت و باز بودن این تنگه همواره یکی از موضوعات مهم در معادلات ژئوپلیتیک و انرژی جهان بوده است.

با توجه به اهمیت حیاتی تنگه هرمز در تجارت جهانی انرژی یکی از پرسش‌های مهم این است که آیا می‌توان مسیرهای جایگزینی برای عبور نفت ایجاد کرد در سال‌های گذشته برخی کشورهای منطقه تلاش کرده‌اند با ساخت خطوط لوله بخشی از صادرات نفت خود را بدون عبور از تنگه هرمز منتقل کنند.

یکی از مهم‌ترین این پروژه‌ها خط لوله شرق به غرب عربستان سعودی است که نفت را از میدان‌های نفتی شرق این کشور به بندر ینبع در ساحل دریای سرخ منتقل می‌کند ظرفیت این خط لوله چند میلیون بشکه در روز است و به عربستان امکان می‌دهد بخشی از صادرات خود را بدون عبور از خلیج فارس انجام دهد امارات متحده عربی نیز خط لوله‌ای از میدان‌های نفتی ابوظبی به بندر فجیره در دریای عمان ساخته است که امکان صادرات نفت از خارج از خلیج فارس را فراهم می‌کند.

عراق نیز از طریق خط لوله‌ای که به بندر جیهان در ترکیه می‌رسد بخشی از نفت خود را به دریای مدیترانه منتقل می‌کند با این حال مجموع ظرفیت این خطوط لوله در بهترین حالت تنها بخشی از نفتی را که از تنگه هرمز عبور می‌کند پوشش می‌دهد.

کارشناسان بازار انرژی تاکید می‌کنند که حتی اگر این خطوط با حداکثر ظرفیت کار کنند باز هم نمی‌توانند جایگزین کامل این گذرگاه دریایی شوند زیرا حجم نفتی که روزانه از هرمز عبور می‌کند بسیار بیشتر از ظرفیت خطوط لوله موجود است افزون بر این همه کشورهای تولیدکننده نفت در خلیج فارس به چنین مسیرهایی دسترسی ندارند و ایجاد شبکه‌ای گسترده از خطوط لوله جدید نیازمند سرمایه‌گذاری‌های بسیار بزرگ و زمان طولانی است.

به همین دلیل بسیاری از تحلیلگران معتقدند که خطوط لوله تنها می‌توانند بخشی از ریسک‌های احتمالی را کاهش دهند اما قادر نیستند نقش هرمز را به‌طور کامل جایگزین کنند.

در شرایطی که نگرانی درباره امنیت تنگه هرمز افزایش پیدا می‌کند نگاه بازارهای جهانی به دو عامل مهم معطوف می‌شود نخست ظرفیت مسیرهای جایگزین و دوم ذخایر استراتژیک نفت در کشورهای مصرف‌کننده.

همایون فلکشاهی مدیر ارشد تحلیل بازار نفت در موسسه کپلر معتقد است که بسته شدن احتمالی تنگه هرمز می‌تواند شوک بزرگی به بازار جهانی وارد کند زیرا حجم نفتی که از این مسیر عبور می‌کند بسیار بالا است و جایگزینی کامل آن در کوتاه‌مدت امکان‌پذیر نیست. به گفته او حتی با وجود خطوط لوله موجود همچنان بخش بزرگی از صادرات نفت منطقه به این گذرگاه وابسته است. فلکشاهی توضیح می‌دهد که در چنین شرایطی یکی از ابزارهای مهم برای کنترل بازار استفاده از ذخایر استراتژیک نفت است. کشورهای عضو آژانس بین‌المللی انرژی در مجموع بیش از یک میلیارد بشکه ذخیره اضطراری در اختیار دارند که برای مواقع بحران در نظر گرفته شده است. بر اساس برنامه‌هایی که در چنین شرایطی مطرح می‌شود ممکن است حدود چهار صد میلیون بشکه از این ذخایر به بازار عرضه شود رقمی که می‌تواند برای چند ماه بخشی از کمبود عرضه را جبران کند. این اقدام معمولاً با هدف جلوگیری از جهش شدید قیمت‌ها در بازار جهانی انجام می‌شود. فلکشاهی معتقد است آزادسازی این ذخایر می‌تواند در کوتاه‌مدت به آرام شدن بازار کمک کند و از جهش شدید قیمت نفت جلوگیری کند با این حال او تاکید می‌کند که این راهکار موقتی است زیرا ذخایر استراتژیک برای دوره محدودی قابل استفاده هستند و در صورت طولانی شدن بحران فشار دوباره به بازار باز خواهد گشت.

به گفته این تحلیلگر بازار انرژی همین مساله نشان می‌دهد که تنگه هرمز همچنان یکی از نقاط کلیدی در امنیت انرژی جهان باقی خواهد ماند و هر گونه اختلال در آن می‌تواند پیامدهای گسترده‌ای برای اقتصاد جهانی داشته باشد. در نهایت با وجود تلاش کشورها برای ایجاد مسیرهای جایگزین و افزایش ذخایر اضطراری واقعیت این است که هنوز هیچ مسیر یا زیرساختی نتوانسته نقش تنگه هرمز را در تجارت جهانی انرژی به‌طور کامل جایگزین کند. این آبراه باریک همچنان یکی از مهم‌ترین گلوگاه‌های انرژی در جهان محسوب می‌شود و سرنوشت بخش بزرگی از جریان نفت جهان به امنیت و باز بودن آن گره خورده است.

بحران آب حل نشده است

رییس هیات‌مدیره فدراسیون صنعت آب گفت: تاکنون فلسفه بارورسازی ابرها در هیچ جای دنیا نه برای بارش یا قطع بارش همسایگان به مرحله عملیاتی نرسیده است هر آنچه هم بوده در حد مطالعات، پایلوت و سوژه‌های مطالعاتی دانشگاهی بوده است. رضا حاجی کریم در گفت‌وگو با ایلنا، درباره برخی اظهارات مبنی بر انهدام مرکز بارورسازی ابر و تغییر آب و هوا در امارات توسط ایران و تاثیر آن بر بارش‌های اخیر گفت: این اظهارات جنبه علمی ندارد و غیرکارشناسانه است.

وی توضیح داد: اولا ایران مرکز بارورسازی ابرهای کشور امارات را به نیت بارورسازی ابرها مورد حمله قرار نداده است هر آنچه در جنگ اخیر مورد هدف نظامی ایران قرار گرفته در راستای بازدارندگی متقابل و علیه مراکزی بوده که به ایران حمله شده است. رییس هیات‌مدیره فدراسیون صنعت آب افزود: تاکنون فلسفه بارورسازی ابرها در هیچ جای دنیا نه برای بارش یا قطع بارش همسایگان به مرحله عملیاتی نرسیده است هر آنچه هم بوده در حد مطالعات، پایلوت و سوژه‌های مطالعاتی دانشگاهی بوده است.

وی تاکید کرد: موضوع دیگر اینکه در کشور پهناوری مانند ایران با وسعت ۱.۷ میلیون کیلومتر مربع که امسال شاهد هستیم از غرب کشور در کردستان رکورد بارش چند سال و حتی چند دهه گذشته شکسته شد تا در بسیاری از حوضه‌های کم بارش مانند هرمزگان که شاهد فزونی بسیار زیاد بارش هستیم؛ کدام مرکز بارورسازی امارات می‌تواند چنین اثر گسترده‌ای داشته باشد؟ حاجی کریم گفت: این هیجانات زودگذر تویيت زدن در مورد برخی مسائل اینچنینی هم خسارت به منافع ملی بوده و هم باور عمومی را به چالش می‌کشد.

وی خاطرنشان کرد: انرژی مورد نیاز برای جابه‌جایی ابرها نه در کشور پهناوری مانند ایران بلکه در یک حوزه محدود جغرافیایی به قدری زیاد است که هیچ مرکز بارورسازی ابری در امارات یا هر نقطه از جهان نمی‌تواند این کار را انجام دهد. این کارشناس حوزه آب در ادامه بیان داشت: انرژی مورد نیاز جابه‌جایی ابرها و فراهم‌سازی شرایط بارش از جمله وجود ابر، بارور شدن ابر و فراهم شدن فضا در تراز جوی هیچگاه ارتباطی به هیچ سامانه راداری نیز آن هم در کشوری به بزرگی ایران ندارد.

وی در ارزیابی بارش‌های سال جاری نیز اظهار داشت: با یک سال بارندگی نمی‌توان شاهد هیچ تغییر ماهوی در نظام بارش باشیم. در بررسی منحنی بارش‌ها متوجه می‌شویم در سال ۹۸ هم بارش خوبی داشتیم، طبق رصد منحنی بارش در بسیاری حوضه‌ها به بارندگی نرمال می‌رسیم، در برخی حوضه‌ها مثل تهران، مرکزی و قم بسیار پایین‌تر از نرمال هستیم و در برخی حوضه‌ها هم از محدوده نرمال عبور کردیم اما به این معنا نیست که مشکل آب حل شده است. حاجی کریم متذکر شد: مساله آب کشور در سمت بارش نیست موضوع بر سر مصرف است ما باید مساله مصرف را حل کنیم تا از بحران آب خارج شویم.

وی گفت: هرچند در سال آبی ۱۴۰۵-۱۴۰۴ تاکنون شاهد بارش خوبی بوده‌ایم اما در ۳ تا ۴ سال گذشته که سال‌های بسیار خشکی داشتیم تعدی زیادی به آب‌های سطحی و به خصوص زیرزمینی کرده‌ایم بنابراین بارندگی امسال نباید ما را هیجان زده کند که تصور کنیم دوره صرفه جویی به پایان رسیده است. رییس هیات‌مدیره فدراسیون صنعت آب تاکید کرد: ما در کشوری زندگی می‌کنیم که تحت هر شرایطی باید یک قطره آب را نیز پاس بداریم.

رویداد

سقوط کم‌سابقه ذخایر نفتی الفجیره به پایین‌ترین سطح ۹ ساله

داده‌های جدید نشان می‌دهد ذخایر فرآورده‌های نفتی پالایش‌شده در بندر الفجیره امارات به ۷ میلیون بشکه رسیده که کمترین میزان طی ۹ سال اخیر است. به گزارش مهر به نقل از رویترز، تازه‌ترین داده‌های منتشر شده از بندر الفجیره در امارات متحده عربی از کاهش قابل توجه ذخایر فرآورده‌های نفتی پالایش‌شده خبر می‌دهد. براساس این گزارش، موجودی این بندر استراتژیک به حدود ۷ میلیون بشکه رسیده که پایین‌ترین سطح طی ۹ سال گذشته محسوب می‌شود. گزارش‌ها حاکی است تشدید اختلال در عرضه انرژی و پیامدهای درگیری‌های اخیر در منطقه، از عوامل اصلی این کاهش کم‌سابقه به شمار می‌رود. ناآرامی‌ها در خلیج فارس موجب اختلال در مسیرهای حیاتی انتقال نفت شده و زنجیره تأمین سوخت در منطقه را تحت فشار قرار داده است. بندر الفجیره به دلیل قرار گرفتن در جنوب تنگه هرمز، یکی از مهم‌ترین مراکز جهانی برای ذخیره‌سازی و سوخت‌رسانی محسوب می‌شود. تنش‌های اخیر نه تنها روند معمول صادرات و واردات فرآورده‌های نفتی را مختل کرده، بلکه سطح ذخایر این بندر را به کمترین حد ممکن رسانده است. کارشناسان هشدار می‌دهند تداوم این روند می‌تواند اثرات قابل توجهی بر بازار جهانی انرژی و قیمت سوخت در ماه‌های آینده داشته باشد.

برنامه‌های تأمین برق پایدار صنایع بررسی شد

جلسه مشترک مدیران و کارشناسان وزارت صنعت، معدن و تجارت، شرکت توانیر و شرکت مدیریت شبکه برق ایران برای بررسی راهکارهای تامین برق پایدار صنایع در تابستان پیش رو برگزار شد. به گزارش مهر به نقل از وزارت نیرو، روز دوشنبه ۳۱ فروردین ماه ۱۴۰۵، جلسه‌ای مشترک با حضور مدیران و کارشناسان وزارت صنعت، معدن و تجارت، شرکت توانیر و شرکت مدیریت شبکه برق ایران برای بررسی راهکارهای تامین برق پایدار صنایع در تابستان پیش رو برگزار شد. در این نشست، ضمن بحث و تبادل نظر درباره وضعیت تأمین برق صنایع، اصول کلی برنامه مدیریت مصرف صنایع در دوره گرم سال مورد بحث و تبادل نظر قرار گرفت. همچنین، کلیه اعضا بر نظارت دقیق و مداوم اجرای برنامه‌های مدیریت مصرف در طول دوره بالاخص در زمان‌های شب تاکید کردند. علاوه بر آن راهکارهای قانونی معافیت از مدیریت بار از جمله تابلوهای برق سبز و آزاد و گواهی صرفه جویی در بورس انرژی مورد بحث و بررسی قرار گرفت. برادامه همکاری و هماهنگی نزدیک میان وزارت صمت و نیرو، برای حفظ پایداری شبکه سراسری برق کشور و حمایت از تداوم تولید صنایع تاکید شد.

وضعیت منابع آبی کشور همچنان شکننده است

وزارت نیرو اعلام کرد که با وجود ثبت رشد بارندگی نسبت به سال گذشته، تداوم خشکسالی‌های انباشته و توزیع نامتوازن بارش‌ها، همچنان منابع آبی کشور را در وضعیت شکننده قرار داده است. به گزارش مهر به نقل از وزارت نیرو، بررسی آخرین آمار بارش کشور در سال آبی جاری نشان می‌دهد با وجود ثبت رشد بارندگی نسبت به سال گذشته، تداوم خشکسالی‌های انباشته و توزیع نامتوازن بارش‌ها، همچنان منابع آبی کشور را در وضعیت شکننده قرار داده و ۱۱ استان با جمعیتی بالغ بر ۳۵ میلیون نفر در شرایط زیر نرمال قرار دارند. بر اساس این گزارش، بررسی آخرین آمار بارش کشور در سال آبی جاری نشان می‌دهد میزان بارش کل کشور به ۲۱۲.۴ میلی‌متر رسیده و شرایط کلی بارش در مقایسه با میانگین بلندمدت در وضعیت نرمال ارزیابی می‌شود، اما پراکندگی نامتوازن بارش‌ها در سطح کشور موجب شده همچنان برخی مناطق با کم‌آبی جدی مواجه باشند. در حال حاضر ۱۱ استان کشور با جمعیتی بیش از ۳۵ میلیون نفر در شرایط زیر نرمال بارشی قرار دارند که این موضوع زنگ خطری جدی برای تأمین منابع آب در ماه‌های پیش رو محسوب می‌شود. کاهش بارش‌ها به‌ویژه در استان‌های واقع در حوضه آبریز دریاچه نمک مشهود است؛ به گونه‌ای که استان‌های تهران، قم و مرکزی با کاهش بیش از ۲۵ درصدی نسبت به میانگین بلندمدت، بدترین وضعیت بارشی را تجربه می‌کنند. در این میان، استان قم با کاهش ۳۲ درصدی و استان تهران با کاهش ۲۹ درصدی نسبت به بلندمدت، در صدر استان‌های کم‌بارش قرار دارند. بنابراین گزارش، حوضه آبریز سدهای پنج‌گانه تهران نیز از ابتدای سال آبی جاری تاکنون با کاهش بارندگی مواجه بوده است. این در حالی است که طبق آمار شبکه ایستگاه‌های مبنای وزارت نیرو، میزان بارش‌ها در سال آبی جاری نسبت به متوسط بلندمدت حدود ۲ درصد و نسبت به سال گذشته حدود ۶۰ درصد افزایش داشته است. در این گزارش با اشاره به شاخص خشکسالی SPI تأکید می‌شود که کشور در طول شش سال متوالی درگیر خشکسالی بوده و انباشت این شرایط به‌ویژه در منابع آب زیرزمینی باعث شده بارش‌های سال جاری نیز نتواند کمبودهای گذشته را جبران کند. بر این اساس، نگرانی نسبت به کسری مخازن آب سطحی و زیرزمینی همچنان پابرجاست. تداوم کم‌بارشی در استان‌های زیر نرمال می‌تواند منجر به کاهش تولید آب، افت ورودی سدها، کاهش رواناب‌های سطحی و افزایش فشار بر منابع آب زیرزمینی شود؛ موضوعی که تأمین آب در بخش‌های مختلف مصرف را تحت تأثیر قرار خواهد داد. در بخش وضعیت سدها نیز آمارها نمایانگر آن است که میزان ورودی سدهای کشور از ابتدای سال آبی جاری در مقایسه با متوسط ۱۰ ساله کاهش قابل توجهی نداشته، اما نسبت به سال گذشته که یکی از خشک‌ترین سال‌های نیم‌قرن اخیر بود، ۵۳ درصد افزایش یافته است.